

Krátky návod K VYUČOVANIU KONFIRMANDOV.

Napísal

Lud. Ladislav Zsámbokréthy,
ev. farár a dekan v Púchove.

Nákladom vlastným.

Turčiansky Sv. Martin.

Tlačou Kníhtlačiarsko-účastinárskeho spolku.

1903.

REVIZIA

Slovenská pedagogická knižnica
Bratislava

Sign. Muz 234

Prír. čís. 137680

H 459.21(1)

Úvod.

1. *K čomu sa ty teraz pripravuješ, moje dieťa?*

Ja sa pripravujem ku konfirmácii.

2. *Čo je to tá konfirmácia?*

Konfirmácia je latinské slovo a znamená tolko, ako utvrdiť, ináče je konfirmácia rozumné osvojenie, ústne odobrenie a slávnostné potvrdenie krstného záväzku s Bohom, ktorý za mňa, čo nemluvňa, krstní rodičia učinili.

3. *Čomu sa zaviazali za teba krstní rodičia?*

Krstní rodičia zaviazali sa za moje kresťanské vyučovanie a vychovávanie, zaviazali sa za vieru v troj-jediného Boha a odriekali sa za mňa nečistoty, modlárstva a hriechu.

4. *Či je konfirmácia potrebná?*

Konfirmácia je potrebná, lebo ten záväzok krstných rodičov len dotiaľ platí, dokiaľ sme sa nenaučili troj-jediného Boha poznávať, potom už musíme, pre ďalšiu platnosť záväzku, vlastnými ústami záväzok ten odobriť.

5. *K čomu ta oprávňuje konfirmácia?*

Konfirmácia oprávňuje ma k slávnostnému prijatiu do sväzku cirkve, k pozívaniu Večere Pána, ku kmo-torstvu a k vykonávaniu náhleho krstu.

6. *Ako že je dieťa ku konfirmácii dobre pripravené?*

Dieťa je tak dobre ku konfirmácii pripravené, keď má zralý pochop k rozoznaniu dobrého a zlého, má zná-mosť učenia Kristovho a živú vieru v troj-jediného Boha.

7. *Aký vek je k tomuto zralému pochopu potrebný?*

K tomuto zralému pochopu je najmenej 12 rokov potrebné, — no aj Kristus Pán bol tiež v 12. roku do chrámu Jeruzalemského dovedený. Lukáša 2, 41.

8. *Kdeže nachodíme učenie Kristovo?*

Učenie Kristovo nachodíme v Písme svätom alebo v Biblii a (v krátkom výťahu) vo veľkom a malom Katechisme dr. Martina Luthera.

O Písme svätom alebo Biblii.

9. *Prečo sa menuje Biblia Písmom svätým?*

Biblia sa preto menuje Písmom svätým, že ona kroz Prorokov a Apoštolov, teda Duchom svätým vedených mužov spísaná bola, a obsahuje sväté spisy cirkve kresťanskej.

10. *Na koľko častok delí sa Písmo sväté?*

Písmo sväté delí sa na dve častky, na Starý a Nový Zákon.

11. *Čo obsahuje v sebe Starý Zákon?*

Starý Zákon obsahuje v sebe tie spisy, ktoré pred Kristom skrze Prorokov v reči židovskej spísané boli.

12. *Čo obsahuje v sebe Nový Zákon?*

Nový Zákon obsahuje v sebe tie spisy, ktoré po narodení Krista Pána skrz Apoštolov v gréckej reči spísané boli.

13. *Koľko spisov obsahuje Starý Zákon?*

Starý Zákon obsahuje v sebe 38 spisov, 17 historických, 5 vyučujúcich a 16 prorockých.

14. *Koľko spisov obsahuje v sebe Nový Zákon?*

Nový Zákon obsahuje v sebe 27 spisov, 5 historických, 21 vyučujúcich a jeden prorocký.

15. *K čomu nám je Písmo sväté?*

Písmo sväté je nám k tomu, aby sme ho pilne

čítali, prikázania jeho plnili, z neho sa učili, potešovali a polepšovali. Jána 5, 39. Jakub 1, 22.

16. Čo nás Písmo sväté učí?

Písmo sväté učí nás poznávať pravého Boha, naše povinnosti naproti nemu a naproti bližným.

Čiastka I.

O Bohu.

A) O Bohu vôbec, dľa jeho a) podstaty, b) vlastnosti, c) osoby.

B) Zvlášte dľa jeho trojosoby: a) o Otci, Stvoriteli, b) o Synu Ježiši, Vykupiteli, c) o Duchu svätom, Posvätiteli.

17. Čo je pravý Boh?

Pravý Boh je duch, nemajúc telesnej podoby (Jána 4, 24.), ale dokonalé vlastnosti.

18. Ktoréže sú to tie vlastnosti opravdového Boha?

Vlastnosti opravdového Boha sú, že je:

1. Večný. Žalm 90, 2—4. Izai. 44, 6.
  2. Nepremenniteľný. Jakub 1—17.
  3. Všemohúci. Matús 19, v. 26. Luk. 1, 37.
  4. Vsevedúci. Žid. 4, 13. Žalm 139, 1—4. 11—12.
  5. Všadeprítomný. Jerem. 23, 23. Žalm 139, 7.
- Skutk. 17, 27, 28.
6. Nevystihlejš mŕdrosť. Rim. 11, 33. Izai. 40, 13, 14.
  7. Pravdivý. Žalm 33, 4.
  8. Svätý. 1 Sam. 2, 2. 1 Petr. 1, 16. Izai. 6, 3.
- 1 Jána 1, 5.
9. Spravedlivý. Galats. 6, 78. Rim. 2, 5—12.
  10. Dobrotivý. Žalm 145, 9. Rim. 11, 22. 1 Jána 4, 6.
  11. Milosrdný. Efez. 2, 4.

19. Či sú aj nepraví bohovia?

Viacej bohov síce neni, jedine Ten pravý na nebi,

ale ľudia v nevedomosti svojej nepravých bohov si vymysleli. 1 Jána 5, 20. 5 Mojž. 5, 8.

20. *Majú-li aj nepraví bohovia takéto duchovné vlastnosti?*

Nepraví bohovia nemajú týchto duchovných vlastností, lebo sú to len buď mrtvé, rukama ľudskými urobené podoby, buď nerozumné zvery, alebo Božej správe poddané nebeské telesá, ako slnko, mesiac a hviezdy.

21. *Prečo sa nachodia aj takí ľudia, čo na nepravých bohov veria?*

Preto sa nachodia aj takí ľudia, čo na nepravých bohov veria, lebo sa nenaučili poznávať pravého Boha a tak v svojej nevedomosti všelijakých bohov si vymyslia a v týchto veria; títo menujú sa pohaniami alebo modlármi.*)

22. *Ako menujeme ešte ináče Boha?*

Boha menujeme ešte ináče: Stvoriteľom, Pánom, Hospodínom, Trojicou svätou, Otcom atď.

23. *Prečo sa menuje Boh Stvoriteľom?*

Boh sa preto menuje Stvoriteľom, že svet tento so všetkým, čo na ňom je, stvoril. Žalm 30, 6.

24. *Čože stvoril Boh najzvláštnejšieho?*

Najzvláštnejšieho stvoril Boh Anjelov a ľudí.

25. *Čo sú Anjeli?*

Anjeli sú blahoslavení duchovia, ktorí slúžia Pánu, v nebi jemu úctu vzdávajú (Žalm 103. 20. Žid. 1, 14.); tešia sa nad kajúcimi hriešnikmi a v deň súdny prevedú ortel Boží. Matúš 13, 41, 42—50.

26. *Koľkorakí sú Anjeli?*

Anjeli sú dvojakí: dobrí a zlí.

27. *Čo sú zlí Anjeli?*

Zlí Anjeli sú, ktorí v neposlušnosti od Boha od-

*) Pohanov jest na svete vyše 850 millionov, Židov je 8 millionov, mohamedánov 170 millionov, kresťanov asi 400 millionov, a všetkých ľudí na svete je asi 1430 millionov.

padli, hriechu slúžia a bydlia v pekle. Taký anjel menuje sa: diabol, čert, satan, otec lže, knieža tohoto sveta, starý had atď. 1 Jána 3, 8.

28. Čože je to to peklo?

Peklo je miesto zatratenia pre nenapraviteľných, nekajúcich hriešnikov, v ktorom sa po smrti večne páliť budú. Izaiáš 30, 33. Matúš 5, 29. Marka 9, 43. Matúš 24, 51.

29. Prečo sa menuje Boh Pánom?

Preto sa menuje Boh Pánom, že celým svetom vládne a jeho rozkazom sa všetko poddať musí. 1 Tim. 6, 15.

30. Prečo sa Boh menuje Otcom?

Boh sa preto menuje Otcom, že nás dľa svojho obrazu stvoril, nás za svoje dietky prijal (1 Jána 3, 1) a vyvolil k životu večnému. Efez. 1, 34.

31. Prečo sa menuje Hospodínom?

Boh sa preto menuje Hospodínom, že on vo svete dľa jeho najmúdrejšej rady hospodári a tak zdržuje a opatruje svet. Žalm 147, 7—10. Jána 5, 7.

32. Prečo sa menuje Boh Trojicou svätou?

Boh sa preto Trojicou svätou menuje, pretože sa vo troch osobách zjavil, čo Boh Otec, Boh Syn, Boh Duch svätý, ale je predsa len jeden Boh. 1 Mojž. 1, 1—3. 4 Mojž. 6, 24—26. Žalm 33, 6. Izaiáš 6, 3. Mat. 28, 19. 2 Kor. 13, 13. Jána 15, 26. 1 Jána 5, 7.

33. Či sa ľudia vždy tomuto Bohu odovzdávali?

Ľudia sa tomuto Bohu vždy neodovzdávali, ale v nevere a neposlušnosti neverní sa mu stali; on však ich predsa neopustil, ale ich k sebe skrze prorokov povolával, a konečne svojho jediného syna na svet poslal, aby svet spasil.

O Bohu Synu, Kristu Ježiši.

I. o jeho osobe; II. úrade *a)* vôbec, *b)* zvlášte; totiž o úrade 1. prorockom, 2. kňazskom, 3. kráľovskom; III. o jeho stavoch: *a)* stave ponížnosti, *b)* povýšenosti.

34. *Ktorá je druhá osoba trojjediného Boha?*

Druhá osoba trojjediného Boha je Ježiš Kristus.

35. *Kto je Ježiš Kristus?*

Ježiš Kristus je Syn Boží, pravý Boh a pravý človek, nie stvorený, ale od Boha Otca od večnosti splodený (Jána 8, 58), z Ducha svätého počatý a z nepoškvrnenej Panny Marie narodený.

36. *Kde sa narodil Ježiš Kristus?*

Ježiš Kristus sa narodil za času panovania rímskeho cisára Augusta v mestečku Betleheme. v zemi Judskej, v Palestíne.

37. *Čo vieš o živote Ježiša Krista?*

Kristus pochádzal dľa matky z rodu Dávidovho, narodil sa ale v chudobe, — Anjeli zvestovali jeho narodenie, múdrci od Východu prišli sa mu pokloniť, Herodes ale, kráľ židovský, hľadel ho usmrtiť, a preto na pokyn Boží utekali s ním Maria matka a Jozef pestún jeho do Egypta; poddal sa zákonu obriezky, potom rástol vekom a múdrosti, v 12. roku hádal sa s doktormi v chráme Jeruzalemskom, v 30. roku pokrstený bol v rieke Jordáne skrze Jána Krstiteľa, potom bol pokúšaný na pustatine od diabla a tak chodil, majúc 12 učedníkov*), vyučoval, dobre činil, divy a zázraky konal, potom od židov prenasledovaný, od Judáša za 30 strieborných zradený, biskupi ho na smrť odsúdili, Pilát, rímský námestník, ho na smrť vydal, potom ho ukrižovali, pochovali, na tretí deň vstal z mrtvých a v deň 40. po smrti vstúpil na nebe.

*) Matúša 10, 2: 1. Šimon ináčé Peter; 2. Ondrej, brat jeho; 3. Jakub; 4. Ján; 5. Filip; 6. Bartolomej; 7. Tomáš; 8. Matúš; 9. Jakub Alfeov; 10. Lebbeus alebo Thadeus; 11. Šimon Kanaňský alebo Zelota; 12. Judáš Iškariotský.

38. *Čo bola úloha Ježiša Krista na svete?*

Úloha Ježiša Krista na svete bola, aby svet s Bohom smieril, od pokuty hriechu vysvobodil (Mat. 1, 21.) a spasil.

39. *Akým pôsobením Kristus osvobodil svet od hriechu?*

Kristus osvobodil svet od hriechu svojim trojnásobným úradom.

40. *Akéže mal Kristus úrady?*

Kristus mal trojaký úrad, totiž prorocký, kňazský a kráľovský. Skutk. 3, 22, 23.

41. *Čo patrí k Jeho prorockému úradu?*

K Jeho prorockému úradu patrí Jeho trojročné vyučovanie ľudí o Bohu a Jeho vôli, Jeho divy, Jeho predpovedanie do budúcnosti, Jeho nahliadnutie do srdca ľudského a Jeho svätosť.

42. *Čo patrí k Jeho kňazskému, biskupskému úradu?*

Jeho obetovanie sa za nás na dreve kríža (Žid. 7, 26, 27.), Jeho poslušnosť Otcovi až do smrti, Jeho prostredníctvom (1. Timot. 2, 5, 6.) a orodovanie za nás. Rim. 8, 34.

43. *Čo patrí k Jeho kráľovskému úradu?*

K jeho kráľovskému úradu patrí Jeho milosť a moc, Jeho panovanie nad nami, Jeho udelenie večnej slávy. Mat. 8, 18; 1—20. Kolos. 3, 3, 4. Žalm 2, 6—12.

44. *Čím nás vykúpil Ježiš Kristus?*

Kristus vykúpil nás od smrti večnej a moci diabolskej nie peniazmi, lež svojim nevinným umučením a smrťou. Žid. 9, 12. 1. Petr. 1, 18, 19. Tit. 2, 14. Petra 1, 18.

45. *V koľkorakom stave nachodil sa Kristus?*

Kristus nachodil sa v dvojakom stave, v stave poníženom a v stave povýšenom. Filip. 2, 6, 7, 8.

46. *V čom záležal Jeho ponížený stav?*

Jeho ponížený stav záležal v tom, že s neba prišiel

na zem, podobu ľudskú prijal, snášal biedu a dal sa ukrižovať na hore Golgota.

47. *V čom záležal Jeho povýšený stav?*

Jeho povýšený stav záležal v Jeho mene, ktoré je nad každé meno, pred ním klakať má každé koleno — v Jeho z mŕtvýchvstání, Jeho vstúpenie do pekla, Jeho vstúpenie na nebe, Jeho sedenie na pravici Otca. Filip. 2, 9, 10, 11.

48. *Ako sa staneme účastní zásluh Kristových?*

My sa staneme účastní Kristových zásluh, keď budeme v Neho veriť, Jeho vyznávať, že On je ten jednorodený Syn Boží — keď budeme príkazy Jeho plniť — a k tomuto vedie nás Duch svätý.

O Duchu svätom čo tretej osobe Božstva.

49. *Čo je Duch svätý?*

Duch svätý je tretia osoba nerozdielneho Božstva, vychádzajúca od Otca i Syna a tak spolu jedno Božstvo. Jána 14, 16, 17. Jána 15, 26.

50. *Ako sa zjavil Duch svätý?*

Duch svätý zjavil sa na Kristu pri krste v rieke Jordáne v podobe holubice (Mat. 3, 16.) a potom na učedníkoch shromaždených v Jeruzaleme (Skutk. 1, 4—8. Luk. 24, 49. Skutk. II. v. 1—4.), že počali vraveť rozličnými jazyky.

51. *Čože pôsobí Duch svätý pri nás?*

Duch svätý pôsobí to pri nás, že nás skrze sväté Evanjelium povoláva, svojimi darmi osvecuje a v pravej viere posväcuje.

52. *Akože nás Duch svätý skrze sväté Evanjelium povoláva?*

Duch svätý nás skrze sväté Evanjelium tak povoláva, keď nám skrze poriadne povolaných učiteľov a kazateľov v tomto Evanjeliume vyučuje, aby sme sa dokonalejšími stávali. Rim. 8, 14.

53. *Čímže nás Duch svätý osvecuje a posväčuje?*

Duch svätý, nás osvecuje a posväčuje skrze slovo Božie, velebné sviatosti a služby Božie.

54. *Ako sa vykonávajú evanjelické služby Božie?*

Evanjelické služby Božie vykonávajú sa spevom nábožných piesní čítaním a kázaním slova Božieho a modlitbami. Riman. 10, 13.

55. *Čo znamená modliť sa?*

Modliť sa znamená tolko, ako sa k Bohu v detinskej dôvere primlúvať — Jeho za dobré veci prosiť — Jemu za prijaté dary ďakovať a Jeho veľkosť a slávu velebiť. 1. Tesal. 5, 17. 1. Petra 4, 8. Jakub. 5, 16. Príslov. 15, 8. Luk. 21, 36. Matúš 26, 41. Žalm 145, 18. Jána 9, 31.

56. *Ktorá je najdokonalejšia modlitba?*

Najdokonalejšia modlitba je: Otče náš, ktorú nás sám Kristus Pán naučil. (Matúš 6, 9, 10, 11, 12, 13. Jána 14, 13, 14.) a ktorú sa máme každý deň modliť.

57. *Či Otec nebeský naše modlitby vyslyší?*

Otec nebeský naše prosby vyslyší, lebo vraví Pán Ježiš u Jána 16. kapitole, vo verši 23: „Amen, amen, pravím vám, že začbystekoli prosili Otce ve jménu mém, dám vám.“

58. *Načože potrebuje človek tieto dary Ducha?*

Tieto dary Ducha potrebuje, žeby v hriechu počatý neupadol do večného zahynutia.

Čiastka II.

O človeku.

A) o jeho nevinnosti,

B) pádu,

C) napravení skrze Krista, kdežto sa patrí a) na Božie dobrodenia, aké sú: 1. povolanie, 2. osvietenie, 3. znovuzrodenie, 4. ospravedlnenie, 5. spojenie s Bohom a Kristom, 6. obnovenie.

59. *Čo je človek?*

Človek je na obraz Boží stvorená, s rozumnou a nesmrteľnou dušou obdarená bytnosť.

60. *Či sa hneď od počiatku sveta tolko ľudí nachodilo ako teraz?*

Od počiatku sveta sa tolko ľudí nenachodilo, lebo na počiatku stvoril Boh len jedného muža a jednu ženu z mužovho rebra, z ktorých potom všetky pokolenia povstali. I. Mojžiš. 2, 22.

61. *Akí boli prví ľudia?*

Prví ľudia boli dobrí, dokiaľ ich diabol k neposlušnosti nesviedol. 1. Mojž. 1, 26, 27, 28.

62. *Čo sa potom s nimi stalo?*

To sa s nimi stalo, že mali pre neposlušnosť svoju zomreť, ale Boh nemajúc ľúbosti v smrti hriešnika, smiloval sa nad nimi, neusmrtil ich, ale ich za pokutu z krásneho rája vyhnal. Rim. 5, 12. 1. Mojž. 3, 24.

63. *Či sa pokolenie ľudské potom polepšilo?*

Pokolenie ľudské sa nepolepšilo, ale sdediac od prvých rodičov hriešnosť a náklonnosť k zlému, vždy sa viac nevďačne od Boha odvracalo.

64. *Akože napravil Boh svet skrze Krista?*

Boh napravil svet prostriedkom Krista skrz svoje
a) dobrodenie, b) prostriedky, c) skrz poriadok od Boha
sriadený a ľuďom predpísaný, d) skrze účasť milosti
Božej.

65. *Akože napravil Boh svet skrze svoje dobrodenie?*

Boh napravil svet skrze svoje dobrodenie, keď nás :

1. Milostive povoláva, 2. Tim. 1, 9.
2. Osvecuje, 2. Petra 1—19.
3. Znovuzrodzuje, 1. Petra 1, 3, 4.
4. Ospravedľňuje, Rim. 2, 23, 26.
5. skrz spojenie s Bohom a Kristom: Jána 15, 1—6.
2. Kor. 6, 16, 17.
6. Skrz obnovenie alebo posvätenie života. 1. Tesal. 5, 23. Efezsk. 4, 12—24.

66. *Ako nás napravil skrze svoje prostriedky?*

Keď nám dal slovo Božie, v ktorom je obsažený
zákon, Evanjelium a sviatosť. 2. Tim. 3, 15, 17, Matúš
22, 37, 40.

67. *Čo je summa zákona?*

Summa zákona je: Milovať budeš Pána Boha svojho,
z celého srdca svojho a z celej duše svojej, z celej mysli
svojej a bližného svojho ako seba samého. Mat. 22, 37,
40. Lukáš 10, 27.

68. *Čo je Evanjelium?*

Evanjelium je moc Božia k spaseniu každému ve-
riacemu. 1. Rim. 1, 16, 17.

69. *Ako zneje summa Evanjeliuma?*

Summa Evanjeliuma zneje: Tak Boh miloval svet,
že Syna svojho jednorodeného dal, aby každý, ktož
verí v neho nezahynul, ale mal život večný. Evanj.
Jána 3, 16.

70. *Čo nás ešte poučuje toto Evanjelium?*

Toto Evanjelium nás ešte poučuje o kľúčoch kráľovstva Božieho.

71. *Akú majú moc tieto kľúče kráľovstva Božieho?*

Tieto kľúče kráľovstva Božieho majú zaväzujúcu a rozväzujúcu moc. Matúš 16, 19. R. 18, 18.

72. *Komuže je daná táto moc?*

Táto moc daná je najprv učedníkom od Krista a tak všetkým poriadne povolaným kazateľom, ktorí, čo sviažu alebo rozviažu na zemi, bude sviazané alebo rozviazané na nebi, a komu odpustia hriechy, odpustené mu budú, a ktorým neodpustia, nebudú im odpustené ani na nebi.

73. *Skrz aké prostriedky nás ešte Boh napravuje?*

Boh nás napravuje ešte skrz velebné sviatosti.

74. *Čo sú sviatosti?*

Sviatosti sú samým Kristom ustanovené skutky, pri nichž sa skrze viditeľné posvätné veci neviditeľné dary milosti Božej podávajú.

75. *My evanjelici koľko máme sviatostí?*

My evanjelici len toľko máme sviatostí, koľko ich sám Kristus Pán ustanovil, totiž dve: krst a Večeru Pána.

76. *Čo je krst svätý?*

Krst svätý je Kristom Pánom ustanovený svätý skutok, pri ktorom hlavu pokrstenca zo slovom Božím spojenou vodou na znak očistenia od hriechov krstiteľ polieva a tak na službu Pána, skrze záväzok viery posväcuje a do cirkve kresťanskej prijíma. Mat. 28, 8. Ináče je krst svätý obmytie druhého zrodenia a obnovenia skrze Ducha svätého, ktorého vyliál na nás hojne skrz Ježiša Krista Spasiteľa nášeho, aby sme osprave-

dlneň z milosti Jeho boli dedičia života večného. Titovi III. 5, 6, 7.

77. *K čomu sa zaväzujeme pri krste svätom?*

Pri krste svätom sa zaväzujeme toho starého hriešneho človeka Adama v nás s Kristom pohrobiť, aby sme ako z mŕtvých vstal Kristus k sláve Otca, tak aj my v novote života chodili. Riman. 6, 3, 4.

78. *Či my tento záväzok sami robíme?*

My tento záväzok sami nerobíme, bo súč ešte nemluvní nie sme ho vstave ani učiniť, ale činia ho za nás krstní rodičia.

79. *Prečo krstíme deti hneď po narodení a nie, až keď Boha poznali a uverili?*

Preto sa my krstíme hneď v útlej mladosti po našom narodení, ponevác dietky najviac mrú a tak by sme mohli v páde smrti čo pohania bez obmytia hriechu a znovuzrodenia skrze Ducha svätého spasenie večné ztratiť, bo nenarodí-li sa kto z vody a z Ducha svätého, nemôže vojsť do kráľovstva Božieho. Jána 3, 5. Skutk. 16, 15, 33.

80. *Môžeme-li my skrze krst svätý nadobudnuté spasenie ztratiť?*

My môžeme skrze krst svätý nadobudnuté spasenie ztratiť skrze hriechy a odpadnutie od viery. Rim. 7, 18—19.

81. *Ktorá je druhá sviatosť?*

Druhá sviatosť je Večera Pána.

82. *Čo je Večera Pána?*

Večera Pána je svätý hod novej smluvy na pamiatku jeho a tej Večere, ktorú Kristus v Zelený štvrtok pred svojou križovou smrťou s učedníkmi držal a na odpustenie hriečov našich ju svätif kázal a ustanovil. Mat. 26, 26. Kor. 11, 23, 24.

83. *Čože sa pri tejto Večeri k požívaniu podáva?*

Pri tejto Večeri podáva sa k požívaniu pod spôsobom posvätného chleba a vína pravé telo a pravá krv Kristova.

84. *Ako to rozumieš?*

Tak to rozumiem, že telo a krv Kristova opravdive sú prítomné a podávajú sa k jedeniu a pitiu. Vidz. Augšb. Vyznanie článok 10. a 1. Korint. 10, 16.

85. *Ako ustanovil Kristus Pán svoju svätú Večeru?*

Kristus Pán tak ustanovil svoju svätú Večeru, keď požil baránka veľkonočného, vzal chlieb, posvätil ho modlitbou, lámal a dával učedníkom svojim vraviac: vezmite a jedzte, toto je telo moje, ktoré sa za vás vydáva. To čiňte na moju pamiatku. Tým spôsobom keď odvečeral, vzal kalich a vďaka vzdával vraviac: pite z toho všetci, tento kalich je tá nová smluva v mojej krvi, ktorá sa za vás vylieva na odpustenie hriechov. To čiňte, koľko ráz piť budete na moju pamiatku. Marka 14, 22, 24. Luk. 22, 19, 20. 1. Korint. 11, 23, 26.

86. *Čo má teda človek z hodného požívania Večere Pána?*

Človek z požívania Večere Pána má odpustenie hriechov, život večný a Pán ho vzkriesi v najposlednejší deň. Evan. Jána 6, 54.

87. *Akože budeme hodne požívať Večeru Pána?*

My budeme hodne požívať Večeru Pána, keď sa budeme k nej náležite pripravovať.

88. *Akože sa k nej náležite pripravíme?*

Keď poriadok od Boha k tomu sriadený a ľudom predpísaný zadržíme.

89. *V čom záleží ten poriadok?*

Ten poriadok záleží:

1. V pokání alebo obrátení. Skut. 26, 17, 18.
2. Vo viere. Jána 1, 11, 13.

3. V dobrých skutkoch. Matúša 5, 3—12. Efezsk. 2, 89, 10.

4. V kríži. 1. Petra 4, 12—16.

5. Modlitbe. Mat. 7, 7—11.

90. *V čom záleží to pokánie?*

Pokánie záleží v obrátení sa od temnosti k svetlu a z moci diabolskej k Bohu, aby tak hriechov odpustenie vzal skrze vieru každý. Skutk. 26, v. 18.

91. *Akože sa obrátíme k Bohu?*

My sa obrátíme k Bohu, keď svoje hriechy vyznáme (Luk. 18, 9, 14), keď ich olutujeme, s bližnými sa smierime, života polepšíme, milosť Božiu uveríme a v modlitbách za odpustenie prosíme. Vtedy dá nám moc synmi Božími byť. Jána 1, 11, 19.

92. *Kto sa takto nepripraví, čo ten môže očakávať?*

Ten môže očakávať, že rozhrešenie alebo zvestovanie milostivého odpustenia hriechov skrze kňaza učinené nebude mať platnosti a že si odsúdenie jie a pije. Skutk. 3, 19. Korint. 11, 28, 29.

93. *Koľko rás máme užívať Večeru Pána?*

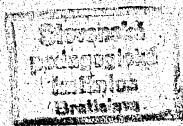
Večeru Pána máme užívať čo najčastejšie, lebo učedníci svätili ju dla slov Skutkov Apoštol. 2, 42, 46. každodenne.

94. *Kdo hodne užíval Večeru Pána ako sa ten menuje?*

Ten sa menuje účastník milosti Božej.

95. *Kdeže sa nám tejto milosti dostáva?*

Tejto milosti Božej sa nám v cirkvi krestanskej dostáva.

O cirkvi.

1. Vôbec; 2. zvlášte: a) úrad kazateľský, b) vrchnosť, c) stav domovný.

96. *Čo je cirkev kresťanská?*

Cirkev kresťanská je Kristom a Apoštolmi založená spoločnosť veriacich služebníkov a vykúpenčov Pána — ináče rod vyvolený, kráľovské kňazstvo, národ svätý, ľud dobytý k zvestovaniu chosti toho, ktorý nás povolal z tmy v predivné svetlo svoje. 1. Petra 2, 9.

97. *Prečo sa táto spoločnosť menuje cirkvou kresťanskou?*

Táto spoločnosť sa preto menuje cirkvou kresťanskou, pretože je Kristus jej hlavou a základným kameňom, on ju spravuje a riadi. 1. Korint. 3, 11. Jána 14. 6. Efez. 1, 22, 23. 1. Kor. 3, 11.

98. *Kde toto meno dostala?*

Toto meno dostala podľa Skutkov Apoštolských 11, 26. v Antiochii, kde učedníci meno kresťanov obdržali.

99. *Ako sa ešte ináč cirkev menuje?*

Cirkev menuje sa ešte ináč: Vinicou Pána, Sionom, Sborom krížovým, Stádom Božím, Nevestou Kristovou, Novým Jeruzalemom, Ovčincom Kristovým, Shromaždením svätých.

100. *Či cirkev kresťanská pri svojej pôvodnej čistote viery zostala?*

Cirkev kresťanská pri svojej pôvodnej čistote viery nezostala, ale s panovaním zemským, svetským sa svetský smysel do cirkve vtiskal, čisté učenie sa skrz ľudské bludy spotvorilo, preto sa usilovali mnohí mužovia učenie to k pôvodnej čistote doviest.

101. *Ktože sa usiloval toto učenie k pôvodnej čistote doviest?*

K pôvodnej čistote učenie Kristovo usilovali sa doviest Peter Vald vo Francúzsku († 1197), Ján Vyklef († 1384) v Anglicku, Savonarolla († 1498) v Taliansku a Ján Hus († 1415) v Čechách.

102. *Ktože ho konečne k pôvodnej čistote doviedol?*

K pôvodnej čistote ho konečne, keď Getzel mních dominikánsky odpustky započal predávať, dr. Martin Luther tiež mních augustínsky priviedol. On pribil 95 článkov roku 1517, 31. októbra na chrám Wittembergský proti falošnému učeniu pápežskému a tak obnovenie cirkve započal a previedol, následkom čoho povstala cirkev evanjelická.

103. *Čo vieš o Lutherovi?*

O Lutherovi viem, že sa narodil 10. novembra 1483 v Izlebbii, v Nemecku, z veľmi chudobných baníckych rodičov, učil sa v Magdeburku, v Eisenachu a Erfurte. Roku 1505 stal sa mníchom augustínskym. Potom sa stal profesorom vo Wittemberku. Roku 1510 cestoval do Ríma a vidiac zkaženosť Ríma, proti bludom pápežským verejne vystúpil, vo Vormsi na sneme Evanjelium neohrozene bránil. Pápež vyslovil nad ním kliatbu, za 10 mesiacov (od 4. mája 1521 do 1. marca 1522) bol na hrade Vartburku skrytý a tam preložil Písmo sväté do nemeckej reči, potom vstúpil do stavu manželského, načo roku 1528—9 napísal svoj Katechismus. Roku 1530 25. júna čítalo sa evanjelické vyznanie v Augšburku pred cisárom Karlom V. Napísal potom takrečené články šmal-kaldské o viere a zomrel dňa 18. februára 1546 vo svojom rodisku Izlebbii a pochovaný bol do chrámu Wittembergského.

104. *Či Luther dielo reformácie sám previedol?*

Dielo reformácie Luther sám nepreviedol, ale mal pomocníkov, predovšetkým Filipa Melanchtona, ktorý sa roku 1497 narodil a roku 1560 zomrel.

105. *Ako sa cirkev kresťanská rozvetvila?*

Cirkev kresťanská sa rozvetvila na rímsko- a grécko-katolícku, na reformovanú alebo evanjelickú dľa augšpurského vyznania, na helvétsku a na anglikánsku cirkev.

106. *Ako povstala helvétska cirkev?*

Helvétska cirkev tak povstala, že v ten istý čas takmer, čo povstal Luther v Nemecku, povstal aj kňaz Ulrich Zvingli z Zürichu v Helvecii alebo Švajciarsku proti cirkvi vtedajšej katolíckej, a zapovrhnul všetko, čo Písmo sväté neučí, žiaľbohu, že sa nemohol porozumeť s reformátormi, a tak sviatosti len čo pamiatky na Krista drží, a učí, že Boh jedných ľudí určil k spaseniu, druhých k zatrateniu. Po ňom hlásal toto učenie Ján Kalvín (* 1509, † 1564), učbár v Genfe.

107. *Ako povstala anglikánska cirkev?*

Anglikánska cirkev tak povstala, keď sami cisári, Heinrich VIII. a Edvard VI., s biskupmi previedli obnovenie cirkve. V obradoch sa blíži k cirkvi katolíckej, vo vyznaní ale k cirkvi evanjelickej. Tohoto náboženstva pridržajú sa zväčša len Angličania.

108. *Ku ktorej cirkvi priznávame sa my?*

My sa priznávame k cirkvi kresťanskej evanjelickej augšpurského vyznania.

109. *Prečo sa my priznávame k cirkvi evanj. augšp. vyznania?*

My sa preto priznávame k cirkvi kresťanskej evanjelickej dľa augšpurského vyznania, že tá učenie svoje výlučne len na Evanjeliume a nie na tradícii zakladá a len dľa písem svoju všetku službu Božiu vykonáva a tak pravou cirkvou Božou je. Svoju vieru má vyslovenú v takrečených vierovyznanských knihách.

110. *Ktoré sú to tie vierovyznanské alebo symbolické knihy?*

Vierovyznanské knihy cirkve evanjelickej sú: 1. Augšpurské vyznanie, 2. obrana augšpurského vyznania, 3. Články šmalkaldské, 4. Malý a Veľký katechismus dr. Martina Luthera, 5. Formula svornosti.

111. *Prečo sa menujeme evanjelici dľa augšpurského vyznania?*

Preto sa menujeme evanjelici dľa augšp. vyznania,

že sa držíme toho vyznania, ktoré roku 1530 dňa 25. júna v Augšpurku pred cisárom Karolom V. prečítané bolo.

112. *Aké sú rozdiely medzi cirkvou evanjelickou a rímsko-katolíckou?*

Medzi cirkvou evanjelickou a rímsko-katolíckou je trinásť hlavných rozdielov, a sice: 1) Cirkev evanjelická len Písmo sväté za základ viery drží, kdežto cirkev katolícka aj bludné ústne podanie za základ bere. 1. Petra 1, 19—21. 2) Cirkev evanjelická Písmo sväté čítať nakladá, cirkev katolícka zabraňuje. Jána 5, 39. 3) Cirkev evanjelická učí, že človek ospravedlnený je z milosti Božej zdarma skrze vieru; cirkev katolícka, že si človek almužnami, postením a putovaním, slovom dobrými skutkami spasenie vyzískať môže. Rim. 3, 24. Efez. 2, 8. 4) Cirkev evanjelická drží Krista za hlavu cirkve, cirkev katolícka rímskeho pápeža. 5) Cirkev katolícka drží svätých za prostredníkov a orodovníkov u Boha, cirkev evanjelická len Krista drží za prostredníka u Boha. 1 Jána 2, 1—2. Jána 4, 24. 6) Cirkev evanjelická má len dve sviatosti, cirkev katolícka si pomimo tých dvoch ešte 5 vymyslela a tak má 7 sviatostí. 7) Čo sa Večere Pána týka, evanjelici užívajú dľa nariadenia Kristovho Večeru tú, užívajúc chlieb a víno; katolíci len chlieb užívajú, víno nie. 8) Katolíci vravia, že sa pri Večeri Pána chlieb a víno v pravé telo a krv premení, evanjelici však učia, že sa nepremení, ale pod spôsobom chleba a vína prijímame pravé telo a pravú krv Kristovu. 9) Cirkev katolícka má ušnú spoveď, evanjelici spovedajú sa verejne, všeobecne. 10) Cirkev evanjelická dovoľuje sa kňazom ženit, katolícka zabraňuje. 1 Tim. 4, 1—9. 11) Cirkev evanjelická v reči materinskej služby Božie vykonáva, cirkev katolícka v neznámej latinskej. 1 Kor 14, 19. 12) Cirkev evanjelická učí, že človek príde buď do neba, buď do pekla a že tretieho miesta niet; cirkev katolícka učí ale pomimo neba a pekla ešte aj o tretom mieste, totiž o očistci, kam sa duše po smrti od hriechu idú očisťovať.

13. Cirkev katolícka drží sa za samospasiteľnú cirkev a iné zatracuje; cirkev evanjelická verí, že je ona pravá cirkev, ale zato nikoho nezatracuje. Rim. 14, 4 atď. atď.

113. *Kedy sa dostalo evanjelické náboženstvo do Uhorska?*

Evanjelické náboženstvo dostalo sa do Uhorska okolo roku 1522 a rýchle sa rozšírilo, tak že okolo roku 1560 téměř celá krajina evanjelickou bola a svojich obrancov v kniežatoch Štefana Bočkaya, Gábriela Bethlena a Jura Rákóczyho mala.

114. *Kedy boli evanjelici v Uhorsku najviacej prenasledovaní?*

Evanjelici boli v Uhorsku najviacej roku 1525 prenasledovaní, kde sa zákon vyniesol, aby všetci luteráni spálení boli, a potom pod kráľom Leopoldom I., ktoré prenasledovanie za 40 rokov trvalo a v ktorom čase vyše 800 kostolov a škôl odňato, kňazi a učitelia do žalárov vrhnutí boli.

115. *Kedy dosiahli evanjelici svobodu?*

Evanjelici dosiahli svobodu pod cisárom Jozefom II. roku 1781 a pod kráľom Leopoldom II. roku 1791. Konečne 53. článok z roku 1868 ju zabezpečuje.

116. *Akože sa udržuje viera kresťanská?*

Viera kresťanská udržuje sa hlásaním slova Božieho, skrze poriadne povolaných kazateľov.

Úrad kazateľský.

117. *Kto ustanovil tento úrad kazateľský?*

Tento úrad kazateľský ustanovil Kristus Pán dľa slov Jána 20, 21. Ako mňa poslal otec, tak aj ja posielam vás; idzte po všetkom svete, učte všetky národy, krstiac ich v meno Boha Otca, i Syna, i Ducha svätého. Mat. 16, 19.

118. *Čo je teda úloha poriadne povolaných a posvätených kazateľov?*

Úloha kazateľov je, aby prave v trojjediného Boha verili, tú vieru hlásali, sviatosti dľa prikázania Kristovho prisluhovali, vôbec cirkev a služby Božie (Mat. 9, 2. Jána 20, 23) ku cti a sláve Božej spravovali. 1 Petra 5, 1—5. Žid 13, 1—7.

119. *Ako je zovnútorne sriadená cirkev evanjelická?*

Cirkev evanjelická je tak sriadená, že viacej cirkví tvorí seniorát, na jehožto hlave stojí senior a inšpektor; viacej seniorátov tvorí dištrikt, na jehožto hlave stojí biskup a dištriktuálny dozorca. Takýchto dištriktov má cirkev päť, nad ktorými generálny inšpektor bdie. Dávkych vyšších hodnostárov, ako v cirkvi ceremoniálnej katolíckej, naša cirkev nemá a nechce mať.

120. *Kolko je evanjelických cirkví v Uhorsku?*

Evanjelických cirkví v Uhorsku je so Sedmohradskom spolu 870.*)

121. *Nad týmito cirkvami kto drží stráž?*

Nad týmito cirkvami drží stráž cirkevná i svetská vrchnosť

O vrchnosti.

122. *Aké sú naše vrchnosti?*

Naše vrchnosti sú seniorálne, dištriktuálne a generálne predstavenstvá.

123. *Má-li cirkev aj svetskú vrchnosť poslúchať?*

Cirkev má dľa slov Rim. 13, 1. aj svetskú vrchnosť poslúchať, lebo ona od Boha pochodí a to nie pre pokutu, ale pre svedomie.

124. *Kto je najvyššia vrchnosť?*

Najvyššia vrchnosť je Jeho Jasnosť kráľ, taktiež ako najvyšší dozorca a obranca cirkve a potom ministerstvo.

125. *Čo prináleží ešte do cirkve?*

Do cirkve prináleží stav domovný.

*) Mnoho evanjelikov nachodí sa v Nemecku, Švédsku, Norvéžsku, v Dánii a v Amerike.

O stave domovnom.

126. *Aký má byť stav domovný?*

Stav domovný má byť Bohu ľúby, manželia majú byť sobášení, dievky zákonne splodené, kresťansky vychované, majú poslúchať rodičov a rodičia nemajú popúdzat dievky k zlému, striedlivosť má byť zachovávaná, celý dom má slúžiť Hospodiňu v modlitbách a piesňach duchovných, Efezským 5, 19—33. Efez. 6, 1—4. Tak podobne majú byť slúžebníci poslušní pánom nielen na oko slúžiac neverné, ale ako slúžebníci Kristovi, činiač vôľu Božiu z tej duše. (Efez. 6, 5.) Taktiež páni majú sa k slúžebníkom mať láskave ako k bratom, odpúšťajúc im pohrážky a neskracujúc im ich mzdy. Efez. 6, 9.

127. *Aké povinnosti máme oproti cirkvi?*

Oproti cirkvi máme tie povinnosti, že by sme neopúšťali shromaždenia Božieho a k udržianiu cirkve a chrámu, školy patričné dávky ochotne platili a jej rozkvet napomáhali.

128. *Akúže nádej môže mať takýto horlivý kresťan?*

Takýto horlivý kresťan môže mať nádej budúcej slávy.

O budúcom živote.

129. *Kedy sa stane človek účastný budúcej slávy?*

Človek sa stane účastným budúcej slávy po jeho blahoslavenej smrti v Pánu (1. Mojž. 3, 19. Kazat. 12, 1.); telo ľudské ide v z zem, duch ale mal by ísť k Bohu. Kazateľ 12, 7.

130. *Čože je smrť?*

Smrť je ukončenie života a rozdelenie nesmrteľnej duše od smrteľného tela. Kazat. 12, 7.

131. *Čo bude nasledovať dakedy po smrti?*

Po smrti dakedy bude nasledovať z mrtvýchvstanie.

O vzkriesení z mrtvých.

132. *Zostaneme-li na veky v hrobe ležať?*

My v hrobe nezostaneme na veky ležať, ale Boh nás vzkriesi. Jána 5, 28, 29. Jána 11, 25.

133. *Ako vzkriesi tých, ktorí zhoreli alebo ich divé zvery zjedli?*

On vzkriesi aj tých, ktorých divé zvery pohlti, lebo v prírode sa materia z nich neztratí a potom veď Jemu není nič nemožného. 1. Korint. 15, 35, 6, 7, 38.

134. *Aké bude potom telo naše?*

Telo naše bude potom podobné telu Kristovmu. Filip. 3, 21.

135. *Po z mrtvýchvstaní čo bude nasledovať?*

Po z mrtvýchvstaní bude nasledovať posledný súd. 1. Kor. 5, 9.

O poslednom súde.

136. *Ktože bude sudcom pri poslednom súde?*

Pri poslednom súde bude sudcom Kristus Pán a dá každému odplatu spravедlivú, aká práca jeho bola buď v dobrom, alebo zlom. Mat. 16, 26. II. Korint. 5, 10.

137. *Akúže odplatu obdržia dobrí ľudia?*

Dobří ľudia obdržia spasenie. Mat. 25, 31, 46.

138. *Akúže odplatu obdržia bezbožní?*

Bezbožní obdržia zatratenie, peklo. 2. Kor. 5, 10.

139. *V čom bude záležať spasenie?*

Spasenie bude záležať v nekonečnej sláve (1. Kor. 2, 9. Zjev. 21, 4, 12.), v uzrení Boha (Matúš 5, 8.), v spoločnosti s anjelmi (Luk. 16, 22.), vo večnom pokoji (Zjev. Jána 14, 13.), v kráčaní v svetle. Matúš 13, 43.

140. *V čom bude záležať zatratenie?*

Zatratenie bude záležať vo večnom trápení (Luk. 16.), pekelného ohňa, z ktorého sa nikto nevysvobodí. 2. Tesal. 1, 9.

141. *Kedy tento súd bude?*

Tento súd bude na konci sveta. 2. Petra 3, 10, 14.

142. *Akože sa skončí tento svet?*

Tento svet sa tak skončí, že more vydá zvuk a vlnobitie, moci nebeské pohybovať sa budú, Lukáša 21, 25. a nebe v prudkosti víchru pominie, živly v pálcivosti ohňa sa rozplynú a zem spálená bude, preto nevediac, kedy ten čas príde, máme vždy pripravení byť. Žalm. 103, 15, 17. Jer. 38, 1. Zjev. 7, 13, 17. Job. 19, 26—27.

Doslov.

1. *Čo je najpotrebnejšie pre vnútorného človeka?*

Najpotrebnejšia je pre vnútorného človeka pobožnosť, ktorá má i terajšieho i budúceho života zaslúbenie. 1. Timot. 4, 8.

2. *Ako sa táto pobožnosť dokazuje?*

Táto pobožnosť sa dokazuje skrze úcty Božské a šlachetný život.

3. *Ako sa vykonávajú úcty Božské?*

Úcty Božské sa vykonávajú buď doma alebo v chráme modlitbami, nábožným spevom, kázaním a poslúchaním slova Božieho.

4. *Ako my máme vykonávať úcty Božské doma?*

Úcty Božské máme vykonávať doma hneď z rána, keď vstaneme s vrúcnyim vzdychom takto (Matús 6, v. 7.): Z loža vstávam, chválu vzdávam, Otcu môjmu, nebeskému, za stráž nočnú, Bože večný, ráč tiež zas mňa, aj toho dňa, varovať a chrániť od všetkej škody a nehody, Amen Pane, ať sa stane. Amen.

Potom keď sme sa umyli, učesali, obliekli, prv než by sme boli raňajkovali, vezmeme kancionál a vynájdeme si tam v prídavku, na zadku na patričný deň raňajšiu modlitbu na strane 30 atď., pomodlíme sa ju buď sediaci alebo ešte krajšie klačiaci, potom sa pomodlíme Otčenáš a dáme sa k dennému zamestnaniu. Pred každým jedným sa asi nasledujúcu modlitbu pomodlíme:

Príď Ježiši, drahý hosti, nakrm, napoj do sýtosti, stolu Tvojho nebeského ráciž mňa niekdy účastným učiť, Kriste, králi slávy večnej. Amen.

alebo:

Tvoje dary, jedlo, pitia, nech nás, Bože dobrý sýtia v miernosti a dobrej vôli, by sme hodní toho boli. Amen.

Po jedení zase takto sa modli:

Bože, prijmi naše chvály, za to, čo sme požívali. Amen.

alebo:

Za tieto dary nynejšie, buď Tebe chvála, Ježiši. Amen.

Večer prv než ideš spať, vezmi si kancionál, vynájdí večerniu modlitbu, str. 31, pomodli sa a za ňou potom Otčenáš, a konečne: idem spať, daj mi vstať, ó môj Bože, z môjho loža, v rannom čase v zdraví zase. Amen. Pane, ať sa stane. Amen.

Jestli ti čas dopustí, vezmi Bibliu a prečítaj dve-tri kapitole, alebo postylku a prečítaj si premysľovania.

V nedelňí čas konaj tú istú nábožnosť v dome, čítaj postylku a potom choď do chrámu Pána. Keď vstúpiš do chrámu, skloň sa a takto si vzdychni:

Otče, v chráme Tvojej milosti,
Naplň srdce nábožnosti,
Daj hodne slyšať to slovo,
V ňomž mám spasenie Kristovo —
A osviev tak ducha môjho,
Zjavením Ducha svätého. Amen.

MUZ 234

Keď ideš od slu-
Bože, zo shromaždenia,
Udeľ mi hojne z milos-
Nech ať poklad u Teba
nebeský chrám. Amen.

Odpýtanka.

Moji milí rodičia!

Nastal ten vážny čas, kde moju, skrz krstných rodičov s Bohom učinenu smluvu obnoviť mám, pritom s lútosťou vyznávam, že som sa od môjho narodenia proti Vám často prehrešil(a), preto Vás ponížene prosím: ráčtež mi moje priestupky odpustiť; ja sa budem s pomocou Božou usilovať dľa krstnej smluvy a učenia Kristovho živý(á) byť a evanjelickú vieru zachovávať, že bych prospieval(a) vekom i múdrosť, u Boha a u ľudí a Vám k radosti. Amen.

